

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 1504
Tarih : 24.03.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de çocukların cinsel istismar ve saldırıya uğramalarının önlenmesi, çocukların korunması ve sonrasın desteklenmesi için bir “çocuk koruma modeli”nin geliştirilmesi için araştırmaların yapılması, evrensel çocuk hakları değerlerini dikkate alarak devletin yapması gerekenlerin belirlenmesi, çocuk hakları alanında çalışan uzmanların, sivil toplum örgütlerinin dâhil edilerek etkin bir mekanizmanın birlikte tartışılması için Anayasanın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla teklif ederiz.

Çağlar DEMİREL

**HDP Grup Başkanvekili
Diyarbakır Milletvekili**

İdris BALUKEN

**HDP Grup Başkanvekili
Diyarbakır Milletvekili**

GEREKÇE

Karaman'da 10 çocuğa cinsel saldırıya maruz kaldığına dair olayın, mağdur bir çocuğun okula gitmek istememesi üzerine ortaya çıkmasıyla basına yansımış ve tüm toplumun tepkisini çeken bir olaya dönüşmüştür. Hemen ardından Aydın, Osmaniye gibi yerlerde de benzer cinsel saldırılar basına yansımıştır. Çocuklara yönelik özellikle kamu kurumlarında cinsel taciz ve saldırı olayları ilk defa gündeme gelmemektedir. 2010 yılında Siirt'te orya çıkan çocuklara toplu taciz ve tecavüz olayında öğretmeninden kaymakamına neredeyse ildeki tüm kamu kurumlarının ve yetkililerin olaylarda bizzat fail olarak yer aldığı ortaya çıkmış ve benzer bir tepkiye yol açmıştı. 2012 yılında Pozantı Cezaevi'nde çocuklara yönelik tecavüz de bir gazetecinin ortaya çıkarmasıyla gündeme gelmişti. Ancak görüldüğü üzere kamunun bizzat sorumluluğunun olduğu, çocukları sadece korumakla sorumlu olmayan, aynı zamanda çocukları güçlendirmek, geliştirmesine olanak sunmakla sorumlu kamu çalışanları bizzat cinsel saldırıya ortak olmaktadır. Kamu denetimiyle kurulmuş olan Ensar Vakfı'nda da benzer şekilde devlet sorumluluğunu yerine getirmemiştir ve her ne kadar Bakanlık düzeyinde Vakfı'n sadece bir kez böyle bir olaya karıştığı belirtilmiş olsa da yansıyan iddianamede 2008 yılından bugüne pek çok benzer saldırıların vakıf altında gerçekleştiği ortaya çıkmıştır. Oysaki özellikle yatılı okullarda, cezaevlerinde, dersane ve vakıf gibi yerlerde ortaya çıkan çocuk cinsel saldırı olayları buz dağının sadece görünen yüzü olmaktadır. 18 yaş altında olan çocukların kendilerine yönelik cinsel saldırı ve tacizi tanımlamalarındaki zorluk, tanımlasalar bile bunu ailesine, öğretmenine söylemede çekinmesi, korkması ve suçluluk duygusu taşımasından kaynaklı anlatması oldukça güçtür. Bu nedenle devletin en önce tüm eğitim ve sağlık kurumlarında çocukların cinsel saldırıya uğramayacağı bir ortamı yaratması ve buna göre bir planlama yapması gerekmektedir.

Devletin, 60 aylığa kadar çocukları Sağlık Bakanlığı'nın sorumluluğunda 60 aylıktan zorunlu eğitim ve sonrasında devam eden eğitim süresince eğitim kurumlarıyla koruma altına alması ve cinsel saldırı ile mücadeleye dair mekanizmalar kurma sorumluluğu vardır. Türkiye Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Koruma Sözleşmesi'ni 2011 yılında imzalamıştır. Bu sözleşme gereği risk altındaki çocukların

önceden tesit edilerek tüm devlet kurumlarıyla etkin bir şekilde çalışacak bir "çocuk koruma mekanizması"nın oluşturulması gerekmektedir. Dünyada pek çok ülkede olan, Bakanlık düzeyinde, çocuklara cinsel saldırı ve sömürü ile mücadele politika belgesi ve strateji planı oluşturulmalıdır. Türkiye'de en büyük sorun alanlarından biri cinsel saldırıya uğramış ya da uğrama riski olan çocukların başvurularını yapabilecekleri yerel ve merkezi koordinasyon merkezlerinin olmamasıdır. Çocuk Koruma Modeli, önleyici, koruyucu ve destekleyici tedbirleri alarak, bu alanda çalışan sivil toplum örgütleri, sendikaları, uluslararası çocuk hakları örgütleriyle işbirliği ve bağımsız denetime açık bir şekilde oluşturulmalıdır. Ne yazık ki saldırıya uğramış bir çocuğun iyileştirilmesi çok daha zordur. Bu nedenle önleyici mekanizmalar araştırılmalıdır.

Türkiye'de ise esas olarak en büyük zorluk geleneksel toplum yapısı ve devletin cinsiyetçi yaklaşımlarıdır. Bu nedenle çocuklar böyle bir risk altında olduklarını bile tanımlayamayacakları bir aile ve okul ortamında büyürken, açıkladıklarında ise toplumdan dışlanabilecekleri, "genel ahlak" normlarıyla yargılanabileceklerini düşünebilmektedir. Toplum bu tür olaylarda olayın üstünü örtme yönünde öğretmeniyle, müdürü, kaymakamı ve bazen ailesiyle bir "suskunluk sözleşmesi" imzalayarak hareket edebilmektedir. Bu nedenle çocuklara yönelik cinsel saldırılar aynı zamanda politik bir meseledir. Bunun için uzun erimli, toplumsal olarak bir zihinsel dönüşüme ihtiyaç vardır. Bu uzun vadede olabilecek mücadelenin bir başlangıcı olarak, devletin kamu kurumlarında özellikle çocuklarla birebir çalışanlarla farkındalık eğitimleri yürütmesi önemlidir. Çocukların her türlü istismardan korunmasına yönelik yapılacak tüm çalışmaların genel ahlak adı altında cinsiyetçi uygulamaları besleyen bir yöne gitmemesine mutlaka dikkat edilmelidir. Türkiye'de çocukların cinsel istismar ve saldırıya uğramalarının önlenmesi, çocukların korunması ve sonrasın desteklenmesi için bir "çocuk koruma modeli"nin geliştirilmesi için araştırmaların yapılması, bu alanda evrensel çocuk hakları değerlerini dikkate alarak devletin yapması gerekenlerin belirlenmesi, çocuk hakları alanında çalışan uzmanlar dâhil edilerek etkin bir mekanizmanın birlikte tartışılması için bir araştırma komisyonu kurulmasını önermekteyiz.